

Hivuliqtit angiriiqtut havaklugit inuuhiringnaqtumik, hakugiktumik uvalu mahulingaituq Tunungani

Mittimatalik, Nunavut (Qiqaijaluarvia 9, 2024) – Hivuliqti P.J. Akeeagok tun'ngahuktitijut Hivuliqti Ranj Pillai Hivuliqti R.J. Simpsonmin talvunga Mittimatalikmun (Mittimatalik), Nunavut, ukiuq tamaat Ukiuqtaqtumi Hivuliqtiit Katimakjuarutaat. Hivuliqtiit pulaaqpaktut qulvahiktumut Ukiuqtaqtumi katimaplutiklu ajuiqhaplutiklu Haamlatkut Mittimatalikmit, Qikiqtani Inuit Katimajiinnit Inirnikhatlu nunallaamiutallu. Qujagijaat hakugingniit havaqatigiingnikkut nunallaanun, Nunaqaqaqtut uvalu aviktuqhimajuni hivuliqhuqniq inuuhiqattiaqnikkut uvalu aalangajut maniliuqnikkut pivallianiq. Hivuliqtit uqautigijaat hulaqutit Tunungani, ilaujut Ukiuqtaqtumi Qajangnaidjutimi Aulapkainiqarnikkullu, ajuqhautinun upalungaijaidjutit kiudjutillu, akhuungnaqtut igluqpidjutinun ajuqhautit, iglunik ihariaguhuutit, aanniaqtailinirmun inuuhirittiarnirmunlu Tununganirmiut.

Ilitariplugit nutaat pittiangnikkut tigumidjutiqaqtut piqaqtut inmi ilauqatigiingnirmik Kavamatkunun Kanatami, Hivuliqtit tungahuktitijut tuhaqtinirmun Kamisinamin haffumunga Nutaanik Tigumidjutinik Atulingnikkut havaqatigiit mamitirnimun atulirniranun.

Ukiuqtaqtumi qajangnaidjutimi aulapkainiqarnikkullu

Katimaniq unalu Northwest Passage naunaiffaaqtaa Hivuliqtinginnut nunallaanut ukunatitut Mittimatalik (Mittimatalik) tunngaviujuq Kaanatap atan'ngujaq Ukiuqtaqtumi. Amigaituni ukiuni, Hivuliqtit uqautigijaat naunaitkutaa Ukiuqtaqtumi munaridjutit, havaangillu tununganirmiut pidjutigijait ihuaqhaqlugit valu munaridjutait Ukiuqtaqtup. Hivuliqtiit quviahuktut takuplugit taapkuat akhuugutit ilitarijaujut qangannuaq tuhaqtitaujut nutaatqiaq Kanadaup kanadami hapumminikkut atugakhaq, *Ukiuqtaqtumi Hakugiktuq Nianginarmiklu: Nutannguqtiffaaqhimajuq Tautuktuujaaqtaminik Kaanataup Angujaktiit*. Hivuliqtiit tunngahuktitait kavamatuqainni akhuurutit pimmarigharnikkut Ukiuqtaqtumi amirittiarnikkut havagumanikkullu havaqatigijaami ukiuqtaqtumi hivuliqtiit pipkainikkut piangaijarnikkut imaatun amigaittunik-aturutikhanik aulapkaidjutikhanik, imaatun itijunik imakkut tulaktaqviknik, ikajurhugit atauttikku avikturhimanirmi pijumajainnik tamaani Kanadami ukiuqtaqtuni. Naunaiqhimajullu ihariaginiq pimmarigharnikkut kavamatuqatkunnin qinirhianikkut annaudjaqtaunikkullu angummadjutikhanik Ukiuqtaqtumi Ukiuqtaqtumilu. Tamna munagidjutikharnik

atugakhaq aulaniaqtuq akhurnaqtumik havaktakharnik ilituqhajjaangat akhurnaqtunik iglukpakharnik ajungnautiqagtunik, ikajuutikharnik maniliurutikharnik inuuhirinikkutlu pivalliaadjutikharnik Tunnganirmi, akhuqhaidjutikharnik nunalaangit, taima upautihimaaqtilunik nunaqjuaptingni munagidjutikharnik qajangnairutikharnik pidjutikharnik.

Uqautigilugit akhuungnaqtut igluqpatigut ajuqhautit

Angijumik maniliurniq hivitujunik aulapkaidjutikhanik ilaujut ingilradjutikhat, auladjutikhat, tuhapkaidjutikhallu ihariagijaujut ihuaqhautikhainik angijunik ajuqhautiqangittut tamainni ukiuqtaqtumi nunallaani. Hivuliqtiit uqaffaaqtait hapkuat maniliurutikhait anginiqagtun pimmarigharnikkut nunallaani mahulingaidjutikhanik, kihimi pipkainikkut piangaijarnikkut pivallialiurnikkut. Una uuktuutigillaklugu, taimaa pauwaqtuutimut, tuhaqtipkainiq, ingilravikhanginniklu ihariagijaujut nutaat ujarakhiurniqmut aulapkaininngit ittuq angitqiamik pivikhaqautikhaq hivitujumut ujarakhiurniqmut pivallianiq tamainni aviktuqhimajuni.

Ukualu, hivuliqtit akhuurutigijaat ihariagijaujut kanadamin havaqatigiitit havagiangani ihuaqtut igluqpatigut pinahuarutit tapkua hivuliujut hilap aalanguqtirniranun mahulingaidjutit. Hivuliqtit niriuktut takulugit kanadao kavamainin tuhaqtidjutit inirutinun haffumunga Maniliqtuutinun Kanadap Igluqpatigut Pinahuarutinun. Hivuliqtit uqautigiffaaqhugu tamna ihuaqtumik maniliqtuinikkut nuutirutit kanadap kavamainin, tunilugit pihimajutigut-avatqumajumik atauhirmun akitujunun ihimajut, pijariaqaqtut uqautigilugit aviktuqhimajumi-kitunun igluqpiliqinirmun hivuliujukhanun ihuaqtumik.

Qilamiurutinun upalungaijautit ukualu munaridjutit

Aviktuqhimajumi hivuanitit hulaqtit hilap aalanguqtirniranun, kitut ilaujut tamainun aalat ajuqhautit uqautigijainun. Hivuliqtit pidjutigijaat haffumani 2023 avatqutinirmun ukualu ikualaarnirmun ukiut ukualu ilitatik atuqhimajatigut. Uqautigiblugit qujahuitit tamainun hivuliqpaami kiujunun ukualu akiitumik aikjuqtut tapkua havaktut unaguhukhimaitumik kiunirmun tapkua ajuqhautit. Ihaangnikkut ukualu ikajuutit avatiini Kanadap nunaqjuamin havaqatigiit amigaitut, aulahimaatumiklu havattiarnikkut ihariagijauniaqtut taimaali avatqutiniamingmat ikualaaqtuqarniarmallu. Uqautigijait nutaanguqtiqhimajut nunallaanun upalungaijautinun uvalu upautidjutait havaqatigilugit Nunaqaqaaqtut kavamangit, haamlat, nanminiqagtut, aalallu havagviit. Hivuliqtiit uqaffaaqtait anginiqarniit havaqatigiiknikkut havaqatigiiknikkullu tamaani nunagijaujuni tamainnilu pitquidjutinik kavamatkunni nutqaqtinniarhimanikkut, kiunikkut, munarinirnik, nakuuhinikkullu nunamin hulaqutinin.

Taimaa avatquhimajunik qullinik ukiunik, aviktuqhimajut atuqhimajut nalunaqtunik angiklivalianiq atuqtaunginaqtut uvalu aktilaangit, tipait, uvalu pidjutiqaqtut hilap aalanguqtirniranun. Naunaittuq ihariagijaujuq nutaamik nungulaittumiklu kaanatap

qanuriliurutinga kiugiami qilamtuqaliqqat. Avikturiniit piqangittut maniliqinikkut aktikkutilanganik maniliqtuutikhanik aularaanginnaqtunik hulaqutinik munarinirik tadjanaunaijautimi. Taijavuktut kavamatuqatkut nutaanguqtiriami qilamtuqaliqqat kiudjutinga maligangit manikharniqlu avikturiniit. Hapkuat aadlangurninngit naunaiqtakhait tuuliiqhimaittumik, ajurnaittumik, ihuaqtumik, pitquhimullu ihuaqtumik ikajuutikhaq manikharniqlu piinarialik kiugiami qilamtuqaliqqat quviahuutingit, tunigiamilu aadlanik ajurhauitgit ihuarhainiq manikharniq nakuutqiamik upalungaijariami ukiuqtaqtumi nunallaangit hivuniqui qajangnaqniaqtuq.

Katimaplutik atuqtilugu Qilamiunirmun Upalungaijainirmun Havainirmun, Hivuliqtit akhuuqhajait tamaita Tununganirmiut upalungaiqhimalutik ikualaarniarnirmun, avatqutinirmun, ilagiit pamiqhallu, havakhugit 72nik ikaarnirik qilamiunirmun ikajuutikhanik, pihimablugit nanminitik humi piariaqaqqat, havakhutiklu atugahanik tadjanaunariidjutikhainik iglutik nanminiqtiklu.

Aanniarnaitumik, mahulingainikkut, ihuaqtumik tunungani nunallaat

Aangajaarnaqtunik atungniq aulahimaaqtumik hulaqutaujut tunungani nunallaani. Hivuliqtit uqautigijaat inmi akhuurutitik ihuaqhiuumiqlugit ikajuutit ihumamun aanniaqtailinirmun, amigaiquumiqlugit mamihaidjutit ukualu aanniaqtailinikku ikiklijuumirangini pijakhat, uquatigilugit amigaiquumiqtut piinarialgit ukual inungnun qajangnautinun hulaqtuit aanajaarnaqtunin inmi nunallaamingni. Uqautigiblugit ihagiahuktut angiklijuumiqlugit mamitiiviit pijakhat tamaini aulahimaaqtumik uvalu ilaulugit kinguani munagidjutikhat aihimavingni nunallaani.

Aanniaqnaitumik inuuhiqattiarnikhaat Tununganirmiut pihimajuq hivuliubluni ihumagijaujuq Hivuliqtinin. Qujagijait kanadap akhuurutait pidjutigijaujut tunungani ihariagijaujut aanniaqtailinirmun maniliqtuutinun angirutit ukualu angirutigiblugit aulahimaaqtumik havaqatigiigutit ihariagijaujut. Akituquumijut aanniaqtailinikkut akiit aulahimaaqtut angijumik ilanganun aviktuqhimajuni mangit. Akituquumijut akiinun tingmidjutinun, ilaujut Qulangnaijautiqangitut Aanniaqtailinirmun Ikajuutit uvalu akiliqhugit kiguhiqijit, aqutuqtaujut. Nuna angijumik ihumaaluutigijaujuq ajurnaittuq manikharniq himmiriami aanniaqtailiniqmut aulapkaitjutikhanik, unalu naunaitkutaq nutaat nutaanguqtiriniq qanuriliurutingit.

Hivuliqtiit uqautigivaktait ajurnavjaktun havaktikhanigini aanniaqtailinikkut havaakhanik tamaani pingahuni ukiuqtaqtuni, taimaalulluaq akittaquti havaktikhani ubluni amigaiqtijuummiqtirnikkut tamarnik Kanadami nunarjuamilu. Akhuuqhutik uqautigilugit nakuutqiatigut atuqtaujut aanniaqtailinirmun havaktuliqijit.

Hivuliqtiit uqautigivaktait kavamatuqatkut maligait uqautauvaktut Kanadami tamainni havautini niriututlu pijaami aallanik illituripkaidjutikhanik kavamatuqatkunnin pinahuarutip pipkainikkut, ilaujullu akiliqtuinikkut qulvahiktunik-havautinik

aallangaqangittunik aannialaqidjutinik. Qujaginaq maliruagahat havaktaujut ihumagijakhait aalangajut ihariagijaujut aviktuqhimajumi, ilaujut inmi maniliqinirmun ukiungini aktilaangit ukualu amigaitullu Nunaqaqaaqtut inugiangnirit. Hivuliqtit pidjutigijait havaklugit aanniaqtialinirmun auladjutit tapkua pidjutiqaqtut aadjikiinginirmun qiniqhutiklu hivumut havaqatigilugit kanadamikavamatkut mikhaanun uqautigijatik tikinahuarutit.

Pihimalugit iglukhat ihariagijaujut pidjutauletik avatiini Tunungani

Akiliruminaqtut ihuaqtut, munarittiaqlugillu iglukhat akhuungnaqtuq nakuunikhainun Tununganirmiut. Hivuliqtit uqautigijaatakhat ajuqhautit uqautiginirmun iglukhat ihariagijaujut avatiini Tunungata, ilaujut anginirhakkut napaqtirinirmun akiit, kikliqaqtut havktikhaqhiurutit ukualu iglukhaqlungniq unghaktuni uvalu tungahiktut najugait. Angirutigilugit qanitukkut havauhikhat kanadap kavamainun ukualu Nunaqaqaaqtut kavamaita hivuliqtiit, turaangaplutik havaklugit tamatkiumajut iglutigut pinahuarutit ilaujut ikajuutikhaqatut iglukhakkut ihuaqhijuumiqlugillu akiliruminaqtut tamaini aviktuqhimajumi.

Hivuliqtit aulahimaaqtumik havaktatik ihuaqhijuumirnimun ikajuutit tunihinirmun ihuaqtunik iglukhanik Tunungani. Iglukhat humi piniarungnaqhijut ikajuutikhainnik nunaqaqtunut iliharumajamingnik, ajuittakhainnik, imaalu havakpakhimaluni hanajini. Tajjauvaktut kavamatuqatkut havaqatigilugit ukiuqtaqtumi hivuliqtit piliurlutik aullaqtirlugillu kavamatuqatkut iglukhailiurnikkut pinahuarutit, ilaujut ihuaqtut maniliqinikkut pinahuaqtait pinahuarutillu ihuangnikkut ihuaqtumik uqautigijaangani tamaita pidjutaujut iglutigut aulahimaaqtumik, ilaujut pijaangnirit nunat, aviktuqhimajumi. Una ilaujuq havaqatigilugit Nunaqaqaaqtut kavamait pijaangini inmi iglukhanik piumajainik.

Ilaulukaarniq kanatangit ministangit

Unaguiqhirvik, Qiqaijarluarvia 5, Iqalungni, hivuani Ukiuqtaqtumi Hivuliqtiit katimaqjuarutait, Hivuliqtiit katimapkaijut Nan'ngarijaujuq Mélanie Joly, Minista hapkununga Nunaqjuami Kavamaliqidjutainni, unalu Nan'ngarijaujuq Dan Vandal, Minista hapkununga Ukiuqtaqtumi Kavamaliqidjutainni. Hivuliqtiit qujagijait kavamatuqatkut ministait pulaaqpaktut Ukiuqtaqtumi ihumagilluaqtainniklu Ukiuqtaqtumi ajuqhautainik. Hivuliqtiit naunaiffaaqtait havagumaniit havaqatigiiknikkut naunaijarlugillu aallangajun aulapkaidjutikhanik, amirittiarnikkut, aulapkainikkullu ihariaginirnik Ukiuqtaqtumi. Naunaijaivakhimajut pidjutikharnik hivutunirmik aulahimaaqtuniklu ilaulukaarnikkut Nunaqaqqaqhimajunik kavamangit katimajiingitlu tamaini pingahuujut ukiuktaqtuni. Tajjauvaktut aullaranginaqtumik kavamatuqatkut ilaupkaidjutikhanik imaalu maniliurutikhanik ihuaqtumik inuuhiringnaqtumik, mahulingaitpalliadjutikhanik, imaalu maniliurutikhanik ukiuqtaqtumi nunallaani nunaqaqtunullu.

Kingiliqpaq, Hivuliqtit uqautigiffaaqtait inmi angirutitik havaqatigiingnirmun attautimun havagiangini hivitujumik kikliqaqtut nakuunikhainun hivuniit aviktuqhimajumi inuit ukualu tamaita Kanadami hivriuktugullu havaqatigilugit inmiaviktungniit havaqatigiit qaijuni Uataani Hivuliqtit' Katimaqjuarutait ukualu Katimajit Kanadami qakugu uvani aujami.

Ukua Yukon tutqikhaqtait ikhivautaqaqtumin Tunungani Hivuliqtit Katimadjutaini haffumani 2025 tatqirhiutit ukiungani.

Tuhaqtipkainikkut Uqaqatigivikhat:

Michele LeTourneau

Taiguagaliugaqhani

Titiraqtia Hivuliqtimin P.J.

Akeeagok

Nunavut Kavamanga

867-222-4306

MLeTourneau6@gov.nu.ca

Agata Gutkowska

Tuhaqtitaujukhanut

Titiraqtia Hivuliqtimut R.J.

Simpson.

Nunatsiami Kavamanga

867-767-9140 Naqitaut.

11098

PressSecretary@gov.nt.ca

Laura Seeley

Ministait Tuhaqtipkaidjutait

Yukon Kavamanga

867-332-7627

Laura.Seeley@yukon.ca